

Електронне "Державне управління: удосконалення та розвиток"
включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2016 № 1604)
www.dy.nayka.com.ua | № 9 2018 р. | 28.09.2018

УДК 351.82

*Муц Луай Файсал,
кандидат соціологічних наук,
Директор центру освітніх послуг для іноземних громадян
Запорізької державної інженерної академії*

МІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ: ОСОБЛИВОСТІ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ ГРОМАДЯН І ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

*Muts Luai Faisal
Candidate of Sociological Sciences
Director of the Center for Educational Services for Foreign Citizens
Zaporizhzhya State Engineering Academy*

MIGRATION FLOWS: FEATURES OF BORDER CERTAIN CONTROL AND TRANSBOUNDARY COOPERATION

Приведено основні напрямки прикордонного контролю міграційних потоків. Досліджено праці зарубіжних та вітчизняних вчених, що займалися питанням вдосконалення прикордонного контролю міграційних потоків. Висвітлено область державної прикордонної служби відносно регулювання спеціальних економічних зон, технопарків, територій пріоритетного розвитку де одними з пріоритетних напрямків при транскордонному співробітництві є трудова міграція (еміграція). Зазначено підхід щодо аналізу міграційних потоків відносно правил реєстрації мігрантів в країнах світу спричиненими внаслідок різних економічних, політичних, соціальних, історичних, культурних особливостей, тому правила реєстрації мігрантів можуть відрізнятися. В окрему проблему виділяється нелегальна еміграція, з якою має боротися прикордонний контроль України. Проаналізовано правові основи державного прикордонного контролю міграційних процесів в Україні. Запропоновано модель підходів щодо визначення єдиного вектору зниження правопорушень при здійсненні прикордонного контролю. Підведено підсумок особливостей державного контролю внаслідок інтеграції України до стандартів ЄС у регулюванні міграційних процесів.

The main directions of border control of migration flows are given. It was pointed out by foreign and domestic scientists who were involved in improving the border control of migration flows. The area of the State border service is expanded in relation to the regulation of special economic zones, technology parks, priority development areas, where labor migration (emigration) is one of the priority areas for cross-border cooperation. The approach to the analysis of migratory flows regarding the rules of registration of migrants in the countries of the world due to various economic, political, social, historical and cultural peculiarities is noted, therefore the rules of registration of migrants may differ. A separate issue is the illegal emigration to be faced with border control of Ukraine. The legal bases of the state border control of migration processes in Ukraine are analyzed. A model of approaches to the definition of a single vector for reducing offenses in the implementation of border control is proposed. A summary of the peculiarities of

state control due to Ukraine's integration into the EU standards in the regulation of migration processes is presented.

Ключові слова: прикордонний контроль; міграційна політика; правова база; транскордонне співробітництво.

Key words: border control; migration policy; legal framework; cross-border cooperation.

Постановка проблеми. Прикордонний контроль міграційних потоків внаслідок відкритих кордонів та складною економічною та політичною ситуацією в країні стає актуальним питанням в напрямку вдосконалення транскордонного співробітництва. Також, вищезазначене слід розглядати, враховуючи трудову та торговельно-економічну активність населення країни щодо розвитку співробітництва з країнами Європейського Союзу. Прикордонний контроль міграційних потоків включає в себе комплекс елементів, а саме: міграційні процеси, трудові процеси, торговельні процеси, прикордонні процеси, євро регіональні процеси, інноваційні процеси. Найбільш актуальним питанням щодо прикордонного контролю міграційних потоків є вивчення механізму регулювання трудової міграції, визначення належного правового регулювання та інституційної складової, впливаючи на регулювання адміністративних правопорушень та злочинів на державному кордоні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання вдосконалення прикордонного контролю міграційних потоків досліджували зарубіжні та вітчизняні вчені, зокрема: М. Долішній, П. Беленький, В. Борщевський, С. Писаренко, Н. Мікула, В. Пили, та інших. Окреслення основних правопорушень прикордонного контролю міграційних потоків було зазначено у працях: В.К. Колпакова, В.І. Олефіра, О.В. Кузьменко, В.О. Хоми, В.В. Половникова та ін. Визначення повноважень правоохоронних органів щодо контролю прикордонних територій для забезпечення легальної міграції досліджували: А. Є. Гутник, А. Т. Комзюк, О. І. Остапенко, А. Б. Степанов, О. М. Шевчук, Х. П. Ярмачі та інші. Регуляторна складова прикордонних територій в напрямку міграційного процесу мала місце в дослідженнях таких вчених і практиків, як В. І. Баратюк, О. А. Більковський, Б. М. Єрошин, В. Л. Зьолка, О. В. Назаренко, А. Є. Лавриниць, М. М. Литвин, Р. М. Ляшук, Е. В. Матусяк, М. М. Михеєнко, Б. М. Олексієнко, О. М. Ставицький. Проте, дане питання є актуальним та потребує більш детального аналізу механізмів зниження рівня правопорушень.

Мета статті - формування комплексу підходів щодо визначення єдиного вектору зниження правопорушень при здійсненні прикордонного контролю відносно міграційного потоку.

Виклад основного матеріалу. Формування прикордонного контролю здійснюється на основі теоретичних положень регіоналістики, інституційних засад, класифікації механізмів становлення та активізації зовнішньоекономічних зв'язків. В даному контексті розглядається співробітництво між Україною та Європейським Союзом в міграційному питанні щодо прикордонного співробітництва України та членів Європейського Союзу, визначення основних преференцій при перетині кордонів громадянами України та громадяни Європейського Союзу. Особливості регулювання спеціальних економічних зон, технопарків, територій пріоритетного розвитку є одними з пріоритетних напрямках при транскордонному співробітництві, однак головним питанням залишається трудова міграція (еміграція). З точки зору наукового дослідження інтерес викликає сам механізм транскордонного співробітництва в трудо-міграційному процесі. Дослідження трудових міграційних процесів в межах транскордонного співробітництва знаходяться на початковій стадії та вимагають подальшої наукової доробки, напрацювання, не доведена до рівня практичного використання взаємодія елементів механізму транскордонного співробітництва. Наявна міграційна ситуація в Україні характеризується міграційними настроями населення в країні з більшим достатком.

Міграційні процеси в Україні відбуваються набагато швидше ніж вдосконалення чинного законодавства відносно міграційної політики. Як наслідок, в Україні виникає прогалина відносно міграційної політики, а саме в напрямку цільових постановок кола завдань, локалізації масштабів трудової міграції, а також несистематичність. Вітчизняними та зарубіжними науковцями міграційний процес визначається як такий, що спрямований в інші країни з метою отримання більших доходів, містить у собі соціально-економічне явище, впливаючи на господарський потенціал регіону, до якого прибувають мігранти з інших країн [2]. Закономірність міжнародної трудової міграції виявляється у збільшенні контингенту населення щодо зовнішніх трудових переміщень. Посилення нерівномірності економічного розвитку між індустріально розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, виступає однією з причин регулювання трудової міграційної політики. Характерною особливістю населення України щодо трудової міграції є зміни внаслідок геополітичних трансформацій, лібералізація візового контролю та євроінтеграційні процеси [1].

Для того щоб врегулювати прикордонний контроль та підвищити ефективність державного контролю слід активно використовувати у прикордонній діяльності статистичні дані міграційних потоків. Завдяки наявності достовірної аналітичної інформації можливо визначити основні напрямки порушення

прикордонного контролю. Механізм обліку міграційних процесів полягає у реєстрації мігрантів: перший раз в країні вибуття, другий раз в країні прибуття. Внаслідок диференційного підходу щодо аналізу міграційних потоків правила реєстрації мігрантів можуть розрізнятися. Така обставина пояснюється наявністю в країнах світу різних економічних, політичних, соціальних, історичних, культурних особливостей - правила реєстрації мігрантів відрізняються. У даному контексті виникає потреба в уніфікації реєстрації міграційних потоків на рівні міжнародних стандартів всіх міжнародних статистичних інститутів [3].

Підходи прикордонного контролю громадян мають досягати низку задач, для того щоб уникнути нелегальної міграції, а саме: 1) визначення характеристик різних видів міграції при проведенні прикордонного контролю, при наявності їх має бути обґрунтування; 2) на основі наявних наукових результатів сформулювати основні показники, які найбільше впливають на ефективність типових елементів прикордонного контролю; 3) визначити релевантність компонентів в процесі міграції порушення кордону громадян; 4) сформулювати національні параметри прикордонного контролю, визначити умови застосування.

Правову базу прикордонного контролю громадян представляють наступні нормативні-правові акти: Кримінальний кодекс України [4], Кодекс України про адміністративні правопорушення [5], а також Закони України «Про державний кордон України» [6], «Про Державну прикордонну службу України» [7], «Про засади запобігання та протидію корупції» [8], «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [9], «Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України» [10], «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» [11], «Про оперативно-розшукову діяльність» [12].

Основними задачами прикордонного контролю є досягнення наступних цілей:

- визначення умов, що призводять до порушення чинного законодавства у міграційних процесах при перетині державного кордону України;
- зниження рівня правопорушень або ж їх повна відсутність, в процесі чого використовуються запобіжні заходи до правопорушників;
- притягнення до відповідальності осіб, що порушують чинне законодавство, накладання штрафу на винних осіб, що вчинили адміністративні правопорушення та направляти матеріали про адміністративні правопорушення до суду або іншим правоохоронним органам та їх посадовим особам;
- впровадження новітніх підходів з метою протидії та усунення вчинення протиправних дій на державному кордоні.

Функціональними зобов'язаннями Державної прикордонної служби України можна вважати:

- адміністративно-профілактичні заходи, що застосовуються Державною прикордонною службою України в охороні державного кордону України та її виключної (морської) економічної зони;
- заходи адміністративного припинення в діяльності Державної прикордонної служби України;
- заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки, протидію яким віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України;
- заходи адміністративної відповідальності за порушення законодавства про державний кордон України [13].

Імплементация профілактичних заходів в Широкому значенні означає абсолютне недопущення правопорушень, у вузькому сенсі - це виявлення та усунення перманентних чинників, що спричиняють конкретні правопорушення [14]. До основних задач прикордонного контролю слід віднести: супровід транспортних засобів, товарів та предметів; обмеження або тимчасову заборону виконання різних робіт, переміщення транспортних засобів, плавзасобів і доступ осіб на окремі ділянки місцевості чи об'єкти; попередню перевірку правових підстав для в'їзду в Україну.

На сьогодні, територія України використовується мігрантами з метою туризму, навчання, працевлаштування або, на жаль, як транзитна територія - шлях дістатися до країн Європейського Союзу з метою виїзду на постійне місце проживання та працевлаштування. Основними проблемами еміграції, з якими має боротися прикордонний контроль: 1) політичні: (правове оформлення державного кордону в Україні є незавершеним; потенційна небезпека втручання інших країн в прикордонних районах; наявність сепаратистських настроїв в прикордонних районах; неефективність механізмів боротьби зі злочинністю, зокрема з тероризмом; політичне переслідування, конфлікт або війна. 2) економічні: (низький рівень життя; виробництво не відповідає запитам та базовим потребам населення України; залежить від ресурсної бази інших країн; не контрольованість великих фінансових потоків; розкриття національних багатств; транскордонні аварії, катастрофи і стихійні лиха; небезпека епідемії внаслідок їх появи в країнах-сусідах, небезпечних хвороб людей і тварин); 3) психологічні; 4) соціологічні: даному процесу характерно поширення злочинності на основі таких характеристик як: (стать, вік, професія, рівень освіти, національність правопорушника; поря року; ціни на найбільш споживчі товари; соціальна нерівність суспільства; низький рівень життя та соціальної захищеності); 5) правові (недосконалість нормативно-правова база; правовий нігілізм громадян, що прямують через державний кордон України; низький рівень контролю міграційних процесів в Україні; незаконне прибуття в Україну для подальшої еміграції в країні Західної Європи; злочинна діяльність; транскордонні протизаконні процеси - "організована злочинність"); 6) військові (посягання на державний суверенітет та цілісність; нарощування групування військ поблизу кордону України; - політична нестабільність в країні) [15].

На сьогодні, транскордонне співробітництво є сучасною концепцією європейської інтеграції.

Подальше вдосконалення прикордонного контролю визначається у роботі ДПСУ в рамках Порядку денного асоціації Україна – ЄС. Також, активна комунікація іншими структурами ЄС, як Frontex та Місія Європейської Комісії з питань прикордонної допомоги Україні та Молдові EUBAM надасть можливість інтегруватися Україні до ЄС та до системи європейської безпеки. Для українського кордону характерні наступні риси: спільний кордон з ЄС (1390,742 км), міжнародні транспортні коридори, суперечливі питання оформлення окремих ділянок кордону, зокрема морських зон, придністровський конфлікт, антитерористична операція на Сході України. в основу прикордонної безпеки має лягти перелітні напрямки державної політики щодо інтеграції до Європейського Союзу [16].

Основна проблематика прикордонного контролю полягає у довготривалій адаптації законодавства згідно стандартів ЄС. Так, Законом України “Про прикордонний контроль” обумовлено “виконанням Україною зобов’язань щодо адаптації законодавства до стандартів ЄС, здійснення прикордонного контролю в Україні процедур прикордонного контролю, передбачених Кодексом Шенгенських кордонів (Регламент Ради (СЕС) № 562/2006)” [9]. Але здійснити ідею охорони кордону з країнами ЄС відносно Шенгенського права в Україні найближчим часом не вдасться. Згідно положень Шенгенського права прикордонний контроль осіб відсутній між державами членами Європейського Союзу. Існує особливість щодо розуміння прикордонного контролю як з боку України так і з боку Європейського Союзу. Згідно регламенту (ЄС) 2016/399 від 9 березня 2016 року про Кодекс Шенгенських кордонів передбачає таку діяльність (англ. “border control”) як таку, що “включає в себе не тільки регуляторна функцій, але й аналіз ризиків, що можуть вплинути на на ризики щодо зовнішніх кордонів” [17]. Натомість, згідно Закону України “Про прикордонний контроль” прикордонний контроль визначається, як “державний контроль, що здійснюється Державною прикордонною службою України, який включає комплекс дій і систему заходів, спрямованих на встановлення законних підстав для перетинання державного кордону особами, транспортними засобами і переміщення через нього вантажів” [17].

На сьогодні, загальна протяжність кордонів України становить майже 7 тис. км – 6 993,63 км, з яких: сухопутна ділянка – 5 638,63 км; морська ділянка – 1 355 км; по Чорному морю – 1 056,5 км; по Азовському морю – 249,5 км; по Керченській протоці – 49 км. Україна межує з такими країнами: зі Словацькою Республікою – 98,5 км (у тім числі річкова – 2,3 км); з Республікою Молдова – 1 222 км (у тім числі річкова – 267 км); з Російською Федерацією – 2 295,04 км (у тім числі сухопутна – 1 974,04 км, морська – 321 км); з Республікою Польща – 542,39 км (у тім числі річкова ділянка – 187,3 км); з Угорською Республікою – 136,7 км (у тім числі річкова – 85,1 км); з Румунією – 613,8 км (у тім числі річкова – 292,2 км, морська – 33 км); з Республікою Білорусь – 1 084,2 км (у тім числі річкова – 325,9 км) [3].

Україна заключила договори з такими країнами: 1) Договір між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон (від 12 травня 1997 р.); 2) Договір між Україною і Республікою Молдова про державний кордон та Додатковий протокол до Договору щодо передачі у власність Україні ділянки (від 18 серпня 1999 р.); 3) Договір між Україною і Російською Федерацією (від 28 січня 2003 р.); 4) Договір між Україною і Словацькою Республікою (від 14 жовтня 1993 р.); 5) Договір між Україною та Румунією (від 17 червня 2003 р.); 6) Договір між Україною та Угорською Республікою (від 19 травня 1995 р.); 7) Договір між Україною і Республікою Польща (від 12 січня 1993 р.) [9].

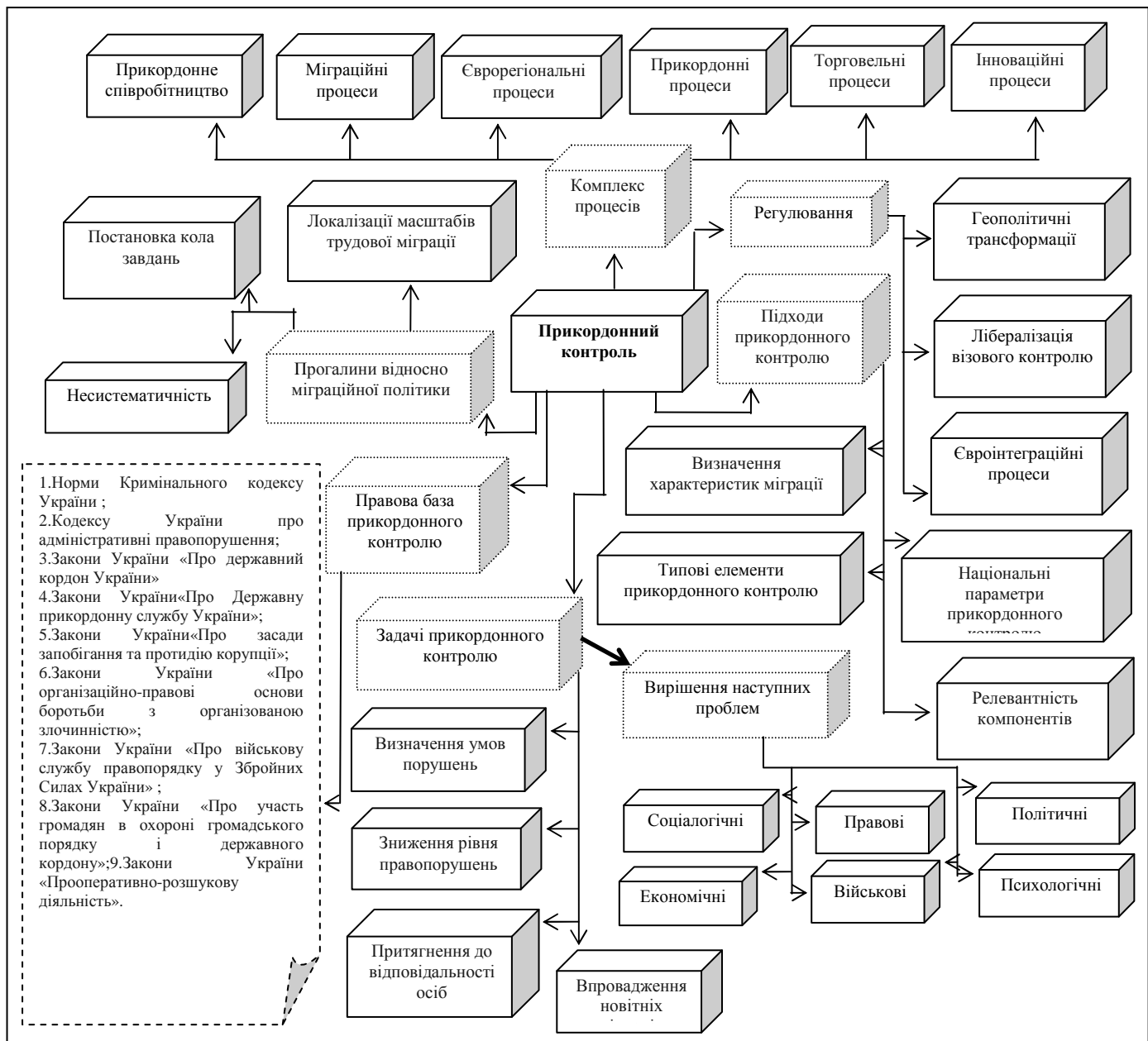

Рис. 1. Модель підходів щодо визначення єдиного вектору зниження правопорушень при здійсненні прикордонного контролю

На основі вищевикладеної моделі підходів щодо визначення єдиного вектору зниження правопорушень при здійсненні прикордонного контролю (Рис.1) визначено основні компоненти здійснення прикордонного контролю та зауважено, що при наявності імплементації всіх компонентів можливе здійснення дієвого прикордонного контролю. До основних компонентів прикордонного контролю слід віднести - комплекс процесів, що впливає на регулювання прикордонного контролю (прикордонне співробітництво, міграційні процеси, євро регіональні процеси, прикордонні процеси, торговельні процеси, інноваційні процеси), характерні ознаки регулювання (геополітична трансформація, євроінтеграційні процеси, релевантність компонентів, національні параметри прикордонного контролю, лібералізація візового контролю). До основних задач прикордонного контролю слід віднести - визначення умов порушень, зниження рівня правопорушень, притягнення до відповідальності.

Висновок. На основі вищевикладеного варто підкреслити транскордонну складову як співробітництво з країнами-членами ЄС в межах прикордонного контролю, що впливає на трансформацію нормативно-правової бази відносно міграційних процесів в Україні та використання нових заходів. Імплементація можливостей міграційного процесу за рахунок нових заходів прикордонної служби внаслідок підвищення її ефективності в умовах поглиблення економічних відносин між Україною та державами ЄС. Однак, основною метою державного прикордонного контролю є застосування адміністративних профілактичних заходів щодо охорони кордонів України з метою запобігання правопорушень. Всі заходи

державної служби мають базуватися на ґрунтовних наукових дослідженнях, що систематизовані у нормативно-правову базу та наявний закордонний досвід держав ЄС, з якими плідно співпрацює Україна.

Список літератури.

1. Пітюлич М.І. Новітні тенденції розвитку міжнародної трудової міграції та їх наслідки для України // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка — Мукачево, 2014. — №1 (1). — С. 96—100.
2. Пуригіна О.Г. Міжнародна міграція / О.Г. Пуригіна, С.Е. Сардак // Навч. посіб. — К.: ВЦ "Академія" 2007. — 312 с.
3. Бублій М. П. Фактори міграції робочої сили та особливості її статистичного обліку / М. П. Бублій. // Державне будівництво. - 2008. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2008_1_74
4. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – 2001. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – 1984. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
6. Закон України «Про державний кордон України» [Електронний ресурс]. – 1991. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
7. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» [Електронний ресурс]. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-15>.
8. Закон України «Про засади запобігання та протидію корупції» [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>.
9. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», [Електронний ресурс]. – 1993. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.
10. Закон України «Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України» [Електронний ресурс]. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>.
11. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» [Електронний ресурс]. – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.
12. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» [Електронний ресурс]. – 1992. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
13. Симоненко А.В. Предупреждение правонарушений средствами воспитания / А.В. Симоненко // Закон и право. – 2005. – № 3. – С. 15–18.
14. Половніков В.В. Адміністративно-запобіжні заходи, що застосовуються в правоохоронній діяльності Державної прикордонної служби України / В.В. Половніков // Держава і право: збірник наукових праць. Юридичні та політичні науки. Вип. 29. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2005. – С. 295–300.
15. Державне регулювання міграційним процесом і протидія незаконній міграції в Україні / А. Л.Левітан // Економіка та держава. - 2011. - № 9. - С. 138-140.
16. Становлення Державної прикордонної служби України в системі забезпечення національної безпеки / М. Плахотний // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. - 2012. - Вип. 3. - С. 104-111.
17. Regulation (EU) No 2016/399 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016, on a Union Code on the rules governing the movement of persons across borders (Schengen Borders Code) // Official Journal of the European Union. –2016. – № L 77/1.
18. Будзінський Т. Державний кордон України: нормативно-правове забезпечення ефективного управління та захисту [Електронний ресурс] / Т. Будзінський, Б. Гудь. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/VLNU_Mv_2012_30_7.pdf.

References.

1. Pitiulych, M.I. (2014), “Recent trends in the development of international labor migration and their implications for Ukraine”, *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia Ekonomika*, vol. 1 (1), Mukachevo, Ukraine, pp. 96—100.
2. Puryhina, O.H. and Sardak, S.E. (2007), *Mizhnarodna mihratsiia* [International migration], VTs "Akademiiia" Kyiv, Ukraine, p. 312.
3. Kublii, M. P. (2008), “Factors of Labor Migration and Features of its Statistical Accounting”, *Derzhavne budivnytstvo*, vol. 1, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2008_1_74
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine “Criminal Code of Ukraine”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1984), The Law of Ukraine “Code of Ukraine on Administrative Offenses”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On the State Border of Ukraine”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “About the State Border Guard Service of Ukraine”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-15>.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine “On the Principles of Prevention and Counteraction of Corruption”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>.
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine “On the Organizational and Legal Foundations of Combating Organized Crime”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine “On military service of law and order in the Armed Forces of Ukraine”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>.
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2000), The Law of Ukraine “On the Participation of Citizens in the Protection of Public Order and the State Border”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On Operational and Investigative Activity”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
13. Symonenko, A.V. (2005), “Prevention of offenses by means of education”, *Zakon y pravo*, vol. 3, pp. 15–18.
14. Polovnikov, V.V. (2005), “Administrative and preventive measures applied in law-enforcement activity of the State Border Guard Service of Ukraine”, *Derzhava i pravo: zbirnyk naukovykh prats. Yurydychni ta politychni nauky*, vol. 29, pp. 295–300.
15. Levitan, A. L. (2011), “State regulation of the migration process and counteracting illegal migration in Ukraine”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 9, pp. 138-140.
16. Plakhotnyi, M. (2012), “Formation of the State Border Guard Service of Ukraine in the system of ensuring national security”, *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, Vol. 3, pp. 104-111.
17. Regulation (EU) No 2016/399 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016, on a Union Code on the rules governing the movement of persons across borders (Schengen Borders Code) // Official Journal of the European Union. –2016. – # L 77/1.
18. Budzinskyi, T. and Hud, B. (2015), “The state border of Ukraine: the legal framework for effective management and protection”, [Online], available at: http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/VLNU_Mv_2012_30_7.pdf.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2018 р.